

LIETUVOS RADIJO IR TELEVIZIJOS KOMISIJA

SPRENDIMAS DĖL TELEVIZIJOS PROGRAMOS „RTR PLANETA“ LAISVO PRIĖMIMO LAIKINO SUSTABDYMO

2018 m. vasario 14 d. Nr. KS-16

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 34¹ straipsnio 3 dalimi ir 48 straipsnio 1 dalies 17 punktu, laikydamasi 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL 2010 L 263, p. 15) (toliau – Direktyva) 3 straipsnio 2 dalyje nustatytų procedūrų, atsižvelgdama į Lietuvos radijo ir televizijos komisijos (toliau – Komisija) 2017 m. gegužės 16 d. raštą Nr. S-393, 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštą Nr. S-597, 2018 m. sausio 18 d. raštą Nr. S-42, adresuotus televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo (angl. *The Russian Television and Radio Broadcasting Company* (RTR)) atstovams, kuriais buvo informuojama apie televizijos programoje „RTR Planeta“ nustatytus pažeidimus ir Komisijos ketinimus imtis konkrečių sankcijų, jei pažeidimai kartosis, prašoma laikytis Direktyvoje ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme nustatytų reikalavimų televizijos programų turiniui, taip pat pateikti savo atsiliepimus dėl nustatytų pažeidimų ir nurodytų sankcijų, kurių ketina imtis Komisija, jei pažeidimai kartosis, Komisijos 2017 m. gegužės 16 d. raštą Nr. S-392 ir 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštą Nr. S-596 Švedijos transliavimo komisijai (angl. *The Swedish Broadcasting Commission*) siekiant draugiško susitarimo, 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštą Nr. S-595 ir 2017 m. rugšėjo 6 d. raštą Nr. S-617 Europos Komisijai, įvertinusi Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento 2017 m. balandžio 25 d. raštu Nr. VRS-19 pateiktą televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. kovo 16 d. transliuotoje programoje „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“ paskelbtos viešosios informacijos analizę, 2017 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. VRS-34 pateiktą televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. gegužės 31 d. transliuotoje programoje „Vakaras su V. Solovjovu“ paskelbtos viešosios informacijos analizę ir 2018 m. sausio 4 d. raštu Nr. VRS-1 pateiktą televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. lapkričio 3 d. transliuotoje programoje „60 minučių“ paskelbtos viešosios informacijos analizę, programoje „RTR Planeta“ 2017 m. kovo 16 d., 2017 m. gegužės 31 d. ir 2017 m. lapkričio 3 d. padarytų pažeidimų sunkumą ir pakartotinumą ir Komisijos 2018 m. vasario 14 d. posėdžio metu televizijos programos „RTR Planeta“ atstovų išdėstytus argumentus ir paaiškinimus, Komisija n u s p r e n d ž i a:

1. Nustatyti, kad:

1.1. Lietuvos Respublikos teritorijoje rusų kalba yra retransliuojama ir platinama internete televizijos programa „RTR Planeta“, atskirų retransliuotojų ir asmenų, teikiančių Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, retransliuojamų ar platinamų internete televizijos programų sąrašė įvardijama kaip „Россия РТР“, „Rossija RTR“ (toliau vadinama – „RTR Planeta“). Televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojas 2012 m. gegužės 16 d. įregistruotas Švedijos transliavimo komisijoje (angl. *The Swedish Broadcasting Commission*). Televizijos programa „RTR Planeta“ yra retransliuojama iš Europos Sąjungos valstybės narės, t. y. Švedijos Karalystės.

1.2. televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. kovo 16 d. buvo transliuota programa „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“. Komisija, įvertinusi 2017 m. kovo 16 d. televizijos programoje „RTR Planeta“ transliuotoje programoje „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“ paskleistą viešąją informaciją ir Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento 2017 m. balandžio 25 d. raštu Nr. VRS-19 pateiktą šioje

programoje paskelbtos viešosios informacijos analizę, nustatė, kad buvo paskelbta informacija, atitinkanti Direktyvos 6 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą visuomenės informavimo priemonėse draudžiamos skelbti informacijos kriterijų – programoje buvo kurstomas karas ir tautinė neapykanta. 2017 m. kovo 16 d. transliuotoje programoje „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“ buvo:

1.2.1. grasinama sunaikinti Jungtines Amerikos Valstijas (toliau – JAV), atstatyti Sovietų Sąjungą su visomis teritorijomis, neatsižvelgiant į „neteisetų“ valdžių ir jų piliečių norus. Panaudojant „Juoda–Balta“, „Baimės“ propagandos technikas siekiama įtikinti ir įbauginti tikslines auditorijas, kad visi Rusijos Federacijos piliečiai, kurie nepritars Kremliaus politikai bus sušaudyti arba išvežti į lagerius. Programoje teigiama, kad reikalinga atstatyti tokią pasaulinę tvarką, kai yra dvi super galios ir jos vadovauja visoms kitoms. Mažos nepriklausomos valstybės yra ne efektyvios ir pasmerktos žlugti bei prisijungti prie didžiųjų galių. Panaudota propagandos „Kartojimo“, „Melo ir apgavystės“, „Naratyvo“ technika. Taip yra skleidžiama dezinformacija, kurstoma nesantaika ir neapykanta tarp tautų, tautinių bendrijų. Stengiamasi įtikinti auditorijas, kad tik vienintelė „Didžioji“ Rusija yra teisi bei siekia formuoti nuomonę apie esamą „tikrąją padėtį“ tik taip, kaip tai naudinga Rusijai. Programoje akivaizdžiai matyti, kad jos vedėjas stengiasi ją vesti taip, kad būtų formuojama palanki nuomonė Rusijos Federacijos vykdomos vidaus ir užsienio politikos atžvilgiu, o bet kokie JAV veiksmai parodomi kaip neteisingi, neteisiški, neleistini. Prorusiška nuomonė visada palydima plojimais, kita – replikomis. Rusijos Federacijos kviestiniai svečiai pasisakymo metu stengiasi kalbėti pakeltu tonu, o kartais net rėkdami išpasakoti savo tiesą, taip užgoždami oponentus ir labai tikėtina, tam tikrą norimą auditoriją per emocijas palenkdami į savo pusę. Dėl to galima daryti prielaidą, kad yra iš anksto surežisuota ir pasirengta, tam, jog būtų kuo stipresnė teigiama emocija Rusijos Federacijos vykdomų veiksmų bei programoje dalyvaujančių asmenų, palaikančių Rusijos veiksmus, atžvilgiu.

1.2.2. Komisija 2017 m. gegužės 16 d. raštu Nr. S-393 televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo atstovus ir 2017 m. gegužės 16 d. raštu Nr. S-392 Švedijos transliavimo komisiją informavo apie televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. kovo 16 d. transliuotoje programoje „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“ nustatytus pažeidimus ir Komisijos ketinimus imtis konkrečių sankcijų (apriboti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje nuo 12 iki 18 mėnesių), jei pažeidimai kartosis. Televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo buvo prašoma pateikti savo atsiliepimus dėl Komisijos nustatytų pažeidimų ir poveikio priemonių, kurių ketina imtis Komisija, jei pažeidimai kartosis. Švedijos transliavimo komisijos buvo prašoma imtis priemonių, reikalingų užtikrinti, kad televizijos programoje „RTR Planeta“ būtų skleidžiama informacija, atitinkanti Direktyvoje ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme nustatytus reikalavimus.

Televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojas nei žodžiu, nei raštu neatsakė į Komisijos 2017 m. gegužės 16 d. raštą Nr. S-393. Švedijos transliavimo komisija 2017 m. birželio 20 d. raštu Dnr: 17/01393 informavo Komisiją, kad tyrimo dėl televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. kovo 16 d. transliuotoje programoje „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“ paskleistos informacijos ji neatliks ir kad Komisijos skundas perduotas Švedijos policijai. Švedijos transliavimo komisija 2017 m. rugpjūčio 28 d. raštu Dnr: 17/01393 informavo Komisiją, kad Švedijos policija tyrimą dėl televizijos programoje „RTR Planeta“ paskleistos informacijos nutraukė, nes nenustatyta nusikaltimo sudėtis pagal Švedijos teisę, taip pat dėl to, kad Pagrindinis įstatymas dėl saviraiškos laisvės transliacijai nėra taikytinas.

1.3. televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. gegužės 31 d. buvo transliuota programa „Vakaras su V. Solovjovu“. Komisija, įvertinusi televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. gegužės 31 d. transliuotoje programoje „Vakaras su V. Solovjovu“ paskleistą viešąją informaciją ir Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento 2017 m. rugpjūčio 14 d. raštu Nr. VRS-34 pateiktą šioje programoje paskelbtos viešosios informacijos analizę, nustatė, kad buvo paskelbta informacija, atitinkanti Direktyvos 6 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą visuomenės informavimo priemonėse draudžiamos skelbti informacijos kriterijų – programoje buvo

kurstomas karas ir tautinė neapykanta. 2017 m. gegužės 31 d. transliuotoje programoje „Vakaras su V. Solovjovu“ buvo:

1.3.1. grasinama užimti Baltijos šalis. Panaudojant „Juoda–Balta“, „Baimės“ propagandos technikas siekiama įtikinti ir įbauginti tikslines auditorijas, kad NATO nespės apginti savo mažųjų partnerių, jos bus užimtos per naktį, taip pat Rusija turi moderniausią ginkluotę, kurią gali bet kada panaudoti. Panaudota propagandos „Kartojimo“, „Melo ir apgavystės“, „Naratyvo“ technika. Taip yra skleidžiama dezinformacija, kurstoma nesantaika ir neapykanta tarp tautų, tautinių bendrijų. Stengiamasi įtikinti auditorijas, kad Lenkija, Ukraina ir Baltijos šalys skleidžia rusofobiją, taip pat vykdo „genocidą“ bei diskriminuoja savo šalyse Rusijos piliečius. Tokiu būdu stengiamasi sukelti žiūrovams jausmus ginti savo piliečius kitose šalyse bei skatinama naikinti „banderovcus“ arba netiesiogiai, tuos piliečius, kurie turi kitokią nuomonę dėl karo Ukrainoje. Programoje akivaizdžiai matyti, kad jos vedėjas stengiasi ją vesti taip, kad būtų formuojama palanki nuomonė Rusijos Federacijos vykdomos vidaus ir užsienio politikos atžvilgiu, o bet kokie JAV/NATO/ES veiksmai parodomi kaip neteisingi, neteisiški, neleistini. Programos vedėjas niekada neleidžia plėtoti temos, kuri yra nepalanki Rusijos Federacijai. Prorusiška nuomonė visada palydima plojimais, kita – replikomis. Rusijos Federacijos kviestiniai svečiai pasisakymo metu stengiasi kalbėti pakeltu tonu, o kartais net šaukdami išsakyti savo tiesą, taip užgoždami oponentus ir labai tikėtina, tam tikrą norimą auditoriją per emocijas palenkdami į savo pusę. Dėl to galima daryti prielaidą, kad yra iš anksto surežisuota ir pasirengta, tam, jog būtų kuo stipresnė teigiama emocija Rusijos Federacijos vykdomų veiksmų bei programoje dalyvaujančių asmenų, palaikančių Rusijos veiksmus, atžvilgiu.

1.3.3. Komisijos 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. S-597 televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo atstovai buvo informuoti apie televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. gegužės 31 d. transliuotoje programoje „Vakaras su V. Solovjovu“ nustatytus pažeidimus ir Komisijos ketinimus imtis konkrečių sankcijų, jei pažeidimai kartosis, atkreipiant dėmesį į tai, kad tai jau antras per 12 mėnesių laikotarpį Komisijos nustatytas tokio pobūdžio pažeidimas, prašoma pateikti savo atsiliepimus dėl nustatytų pažeidimų ir nurodytų sankcijų (apriboti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje nuo 12 iki 18 mėnesių), kurių ketina imtis Komisija, jei pažeidimai kartosis.

Komisija 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. S-596 informavo Švedijos transliavimo komisiją apie televizijos programoje „RTR Planeta“ nustatytus pažeidimus ir Komisijos ketinimus imtis konkrečių sankcijų, jei pažeidimai kartosis, ir prašoma imtis priemonių, reikalingų užtikrinti, kad televizijos programoje „RTR Planeta“ būtų skleidžiama informacija, atitinkanti Direktyvoje ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatyme nustatytus reikalavimus.

Švedijos transliavimo komisija 2017 m. rugsėjo 5 d. raštu Dnr: 17/02219 informavo Komisiją, kad tyrimo dėl televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. gegužės 31 d. transliuotoje programoje „Vakaras su V. Solovjovu“ paskleistos informacijos ji neatliks, o Komisijos skundas perduotas Švedijos policijai. Švedijos transliavimo komisija 2017 m. gruodžio 5 d. raštu Dnr: 17/02219 informavo Komisiją, kad Švedijos policija tyrimą dėl televizijos programoje „RTR Planeta“ paskleistos informacijos nutraukė, nes nenustatyta nusikaltimo sudėtis pagal Švedijos teisę, taip pat dėl to, kad Pagrindinis įstatymas dėl saviraiškos laisvės transliacijai nėra taikytinas.

1.4. Komisija, televizijos programoje „RTR Planeta“ nustačiusi du Direktyvos 6 straipsnio (tautinės neapykantos kurstymas) pažeidimus per 12 mėnesių laikotarpį, 2017 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. S-595 ir jį papildančiu 2017 m. rugsėjo 6 d. raštu Nr. S-617 informavo Europos Komisiją apie tai, kad ji, laikydamosi Direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų procedūrų, ketina priimti sprendimą laikinai nuo 12 iki 18 mėnesių laikotarpiui sustabdyti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje, jei pažeidimai šioje televizijos programoje tęsis.

1.5. televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. lapkričio 3 d. buvo transliuota programa „60 minučių“. Komisija, įvertinusi televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. lapkričio 3 d. transliuotoje programoje „60 minučių“ paskleistą viešąją informaciją ir Lietuvos kariuomenės kanceliarijos Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamento 2018 m. sausio 4 d. raštu Nr. VRS-1 pateiktą šioje programoje paskelbtos viešosios informacijos analizę, nustatė, kad buvo paskelbta informacija, atitinkanti Direktyvos 6 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos visuomenės

informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą visuomenės informavimo priemonėse draudžiamos skelbti informacijos kriterijų – programoje buvo kurstomas karas ir tautinė neapykanta. 2017 m. lapkričio 3 d. transliuotoje programoje „60 minučių“ buvo:

1.5.1. tiesioginio eterio metu grasinama užimti Ukrainą. Panaudojant „Juoda–Balta“, „Baimės“ propagandos technikas siekiama įtikinti ir įbauginti tikslines auditorijas, kad Rytų Europos šalys privalo gerbti ir klausytis Rusijos valdžios nurodymų. Panaudota propagandos „Kartojimo“, „Melo ir apgavystės“, „Naratyvo“ technika. Taip buvo skleidžiama dezinformacija, kurstoma nesantaika ir neapykanta tarp tautų, tautinių bendrijų. Stengiamasi įtikinti auditorijas, kad Ukrainoje yra bandoma valdžios nurodymu išžudyti etninius rusus. Programoje akivaizdžiai matyti, kad programos vedėjai stengiasi ją vesti taip, kad būtų formuojama palanki nuomonė Rusijos Federacijos vykdomos vidaus ir užsienio politikos atžvilgiu, o bet kokie JAV/NATO/ES/Ukrainos veiksmai parodomi kaip neteisingi, neteisiški, neleistini. Taip stengiamasi įtikinti žiūrovą, jog vakarai kaltina Rusiją dėl tarpusavio santykių blogėjimo. Programoje kviestiniai svečiai yra pertraukinėjami kitų programos dalyvių netgi vedėjų (kartais tildomas net mikrofonas), taip siekiant trikdyti jų dėstomų minčių nuoseklumą ir aiškumą, siekiant, kad nebūtų sužadintas žiūrovų kritinis mąstymas. Programos vedėjai niekada neleidžia plėtoti temos, kuri yra nepalanki Rusijos Federacijai. Prorusiška nuomonė visada palydima plojimais, kita – replikomis. Rusijos Federacijos kviestiniai svečiai pasisakymo metu stengiasi kalbėti pakeltu tonu, o kartais net rėkdami išpasakoti savo tiesą, taip užgoždami oponentus ir labai tikėtina, tam tikrą norimą auditoriją per emocijas palenkdami į savo pusę. Dėl to galima daryti prielaidą, kad yra iš anksto surežisuota ir pasirengta tam, kad būtų kuo stipresnė teigiama emocija Rusijos Federacijos vykdomų veiksmų bei laidoje dalyvaujančių asmenų, palaikančių Rusijos veiksmus, atžvilgiu.

1.5.2. Komisija 2018 m. sausio 18 d. raštu Nr. S-42 informavo televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo atstovus apie televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. lapkričio 3 d. transliuotoje programoje „60 minučių“ nustatytus pažeidimus. Komisija informavo, kad šie pažeidimai yra tęstiniai po to, kai Komisija pradėjo Direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą, todėl Komisija turi teisinį pagrindą priimti sprendimą laikinai nuo 12 iki 18 mėnesių laikotarpiui apriboti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje. Komisija informavo televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotoją apie tai, kad 2018 m. vasario 14 d. priims sprendimą dėl televizijos programos „RTR Planeta“ laisvo priėmimo apribojimo Lietuvos Respublikoje nuo 12 iki 18 mėnesių laikotarpiui, taip pat pakvietė pateikti savo atsiliepimus dėl nustatytų priemonių ir ketinamų imtis nurodytų poveikio priemonių ir atvykti į Komisijos posėdį išdėstyti savo pozicijas.

1.6. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2011 m. rugsėjo 22 d. sprendime *Mesopotamia Broadcast ir Roj TV*, sujungtose bylose C-244/10 ir C-245/10 žodžių „kurstymas“ ir „neapykanta“ reikšmę aiškino taip: pirmasis reiškia veiksma, kuriuo siekiama nukreipti atitinkamą elgesį, o antrasis – priešiško jausmą ar prieštaravimą asmenų visumai. Šiame sprendime Europos Sąjungos Teisingumo Teismas išaiškino, kad vartojant sąvoką „neapykantos kurstymas“, direktyva [Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva] siekiama užkirsti kelią bet kokiai žmogiškųjų vertybių negerbiančiai ideologijai, pirmiausia iniciatyvoms, aukštinančioms teroristiniais veiksmais vykdomą smurtą prieš tam tikrą asmenų grupę.

1.6.1. Televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. kovo 16 d. transliuotoje programoje „Dvikova. Vladimiro Solovjovo programa“ akivaizdžiai ir vienareikšmiškai grasinama sunaikinti JAV: „Ir kai vienas iš jūsų prezidentų, kurio žmona vėl bandė tapti prezidente, pasakė amžiaus pabaigoje: reikia dar išplėsti Rusijai branduolinį geluonį. Išplėsite – paspringsite jūsų vėmalais ir krauju. Mes jums taip išplėšime viską. Jūs mums išplėšite branduolinį geluonį. Jūs ką, nesuprantate, su kuo iš viso bendraujate, jūs, Amerika, spekuliantų šalis.“

1.6.2. Televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. gegužės 31 d. transliuotoje programoje „Vakaras su V. Solovjovu“ pritariančiai ir palaikančiai kalbama apie teroristinius išpuolius „Reikia dar smogikų, kad ten kasdien būtų teroristiniai aktai. Įpykę. Ten bus tūkstantis Al-Qaeda, tūkstantis va šių Bin Ladenų. Ir vieną nuostabią dieną užsiliepsnos kai kurie regionai. Ne mūsų šalies. Bet mes ateisime. Ir mums tai naudinga. Mes ateisime ten, kaip išvaduotojai ir visiems laikams įtrauksime

juos į Rusijos Federacijos sudėtį.“; „Patrankos vietoj sviesto. Ir tada bus nors pasididžiavimas, džiaugsmas.“, grasinama Baltijos valstybėms „Reikia ultimatumą išreikšti Baltijos šalims: atitraukti visą NATO kariuomenę 300 kilometrų nuo Rusijos sienos. Neatitrauksite – mes imsime tam tikrų priemonių.“ „O tai po to pamatys jie. Ryte, naktį atskris kažkokie lėktuvai.“, „Tai yra visi turi suvokti, kad tokią smūgio galimybę iš principo mes turime ir esant būtinybei šis jėgos resursas gali būti panaudotas.“

1.6.3. Televizijos programoje „RTR Planeta“ 2017 m. lapkričio 3 d. transliuotoje programoje „60 minučių“ grasinama užimti, sunaikinti Ukrainą „Tada aš jums parodysiu ir Kijevą su kitokia vėliava, ir visą Ukrainą. Jie mano, kad jie sutrukdys Putinui? Jūs man padėsite. Jeigu jūs pradėsite karą 18 metų vasarį, tai aš ateisiu į valdžią ir po dviejų savaičių jūs nebus. Po dviejų savaičių nei Kijevo nebus, nei vieno niekšo.“, „Tai galima smogti Ukrainos kariuomenei, šaukstiniai išeis ir iššluos juos visus. Nes ten rusai laukia signalo. Kaip tik šaukstiniai pajudės, Vadimai Valerjevičiaus, visi rusai Ukrainoje apsuks ginklus prieš Kijevą. Tai ne mes imsime Kijevą.“, „Norite karo? Įstokite į NATO.“

Programose išsakyti teiginiai laikytini karo ir tautinės neapykantos kurstymu, nes buvo vartojama speciali kalba, kuri gali būti laikoma, viena vertus, veiksniu, kuriuo siekiama nukreipti atitinkamą elgesį, t. y. įtikinti Rusijos vykdomos užsienio politikos teisingumu ir neišvengiamumu, kita vertus, kuria kurstomas priešiško jausmas ar prieštaravimas asmenų visumai, t. y. amerikiečiams, Baltijos šalims ir Ukrainai.

1.7. Komisijos 2018 m. vasario 14 d. posėdžio metu dalyvavo televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo atstovai Vladimir Zhdanov, RTR Užsienio reikalų direktoriaus pavaduotojas ir Denis Spirin, RTR Užsienio reikalų departamento tarptautinių kanalų platinimo vadovas. Jie pateikė paaiškinimus, kad su Komisijos išvadomis dėl Direktyvos 6 straipsnio ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimų yra susipažinę ir su jomis nesutinka. Savo išsakytuose argumentuose jie pabrėžė, kad transliuotojas užtikrina saviraiškos laisvę savo rengiamose televizijos programose ir jokių būdu neriboja programos dalyvių pasisakymų tiesioginio eterio metu. Šių aplinkybių visuma suponuoja, kad prieš Komisijai priimant šį sprendimą, pažeidimu įtariamai asmenys ir kiti suinteresuoti asmenys buvo išklaudyti, kad jiems buvo tinkamai pranešta apie Komisijos posėdžio vietą ir laiką, jiems buvo suteikta galimybė duoti paaiškinimus, susipažinti su tyrimo išvadomis.

2. Konstatuoti, kad:

2.1. televizijos programoje „RTR Planeta“ per 12 mėnesių laikotarpį buvo padaryti du Direktyvos 6 straipsnio ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimai.

2.2. Komisija, nustačiusi Direktyvos 6 straipsnio ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimus, pranešė televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojui, Švedijos transliavimo komisijai ir Europos Komisijai apie nustatytus pažeidimus ir apie priemones, kurių Komisija ketina imtis, jeigu tokie pažeidimai pasikartos.

2.3. Komisija, įgyvendindama televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo teisę būti išklaudytam, suteikė jam galimybę pateikti savo atsiliepimus dėl Komisijos nustatytų Direktyvos 6 straipsnio ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimų ir konkrečių priemonių, kurių Komisija ketina imtis dėl nustatytų pažeidimų.

2.4. Komisijai konsultuojantis su Švedijos transliavimo komisija ir Europos Komisija nepavyko susitarti abipusiu sutarimu per 15 dienų nuo jų informavimo apie televizijos programoje „RTR Planeta“ pakartotinai per 12 mėnesių laikotarpį nustatytus Direktyvos 6 straipsnio ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimus.

2.5. Televizijos programoje „RTR Planeta“ po transliuotojo įspėjimo apie nustatytus pakartotinius per 12 mėnesių pažeidimus, taip pat po konsultacijų su Švedijos transliavimo komisija ir Europos Komisija pažeidimai daromi toliau.

2.6. Televizijos programos „RTR Planeta“ atstovų pateikti paaiškinimai nepaneigia Komisijos galimybės laikinai 12 mėnesių laikotarpiui apriboti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje, nes televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo atstovų

pateikti argumentai įtikinamai neįrodo, kad poveikis televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo saviraiškos laisvei yra neproporcingas Komisijos nustatytiems pažeidimams.

Remiantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL 2010 C 83, p. 389) 52 straipsnio 1 dalimi, bet koks šios chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas, be kita ko, teisės į saviraiškos laisvę, turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Teisės aktų leidėjas Direktyvoje aiškiai nustatė pasirinkimo galimybę apriboti audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų saviraiškos laisvę siekiant užkirsti kelią neapykantos kurstymui dėl rasės, lyties, religijos ar pilietybės. Todėl Europos Sąjungos teisės aktų leidėjas derindamas minėtas skirtingas pagrindines teises pripažino, kad siekiant užtikrinti, kad Direktyvos 3 straipsnis būtų taikomas efektyviai, būtina apriboti saviraiškos laisvę.

Pažymėtina, kad Direktyvos 1 straipsnio c punkte redakcinė atsakomybė apibrėžiama kaip veiksminga kontrolė tiek atrenkant programas, tiek ir jas išdėstant chronologine tvarka. Komisija nustatė net tris atvejus (šio sprendimo 1.2, 1.3 ir 1.5 punktai), kuomet televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojas pažeidė Direktyvos 6 straipsnį, o kartu ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktą, kas suponuoja, kad televizijos programoje tendencingai buvo daromi nurodytų teisės aktų pažeidimai. Primintina, kad analogiški Direktyvos 6 straipsnio ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimai Komisijos buvo nustatyti daugelį kartų, dėl kurių Komisija jau du kartus iki šio sprendimo buvo priėmusi sprendimus dėl televizijos programos „RTR Planeta“ laisvo priėmimo laikino apribojimo Lietuvos Respublikoje (Komisijos 2015 m. balandžio 8 d. sprendimas Nr. KS-78 kartu su vėlesniu jo pakeitimu Komisijos 2015 m. birželio 8 d. sprendimu Nr. KS-127, patvirtinti kaip atitinkantys Europos Sąjungos teisę Europos Komisijos 2015 m. liepos 10 d. sprendimu C(2015) 4609 galutinis, ir Komisijos 2016 m. lapkričio 16 d. sprendimas, patvirtintas kaip atitinkantis Europos Sąjungos teisę Europos Komisijos 2017 m. vasario 17 d. sprendimu C(2017) 814 galutinis). Tai, kad televizijos programoje „RTR Planeta“ nustatyti pažeidimai kartojasi ir po Komisijos priimtų ankstesnių sprendimų kartu suponuoja Komisijos teisę apriboti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje ilgesnį nei ankstesniais Komisijos sprendimais laikotarpį. Komisijos nuomone, dėl šiame punkte nurodytų aplinkybių yra pagrįsta ir proporcinga televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje apriboti 12 mėnesių laikotarpiui.

2.7. šiame sprendime nustatytų faktinių aplinkybių visuma, Direktyvos 3 straipsnio 2 dalis ir Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 34¹ straipsnio 3 dalis ir 48 straipsnio 1 dalies 17 punktą įgalina Komisiją priimti sprendimą laikinai 12 mėnesių sustabdyti televizijos programos „RTR Planeta“ laisvą priėmimą Lietuvos Respublikoje.

3. Įpareigoti:

3.1. Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančius retransliuotojus, taip pat kitus asmenis, teikiančius Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas, platinančius televizijos programą „RTR Planeta“, 12 mėnesių nuo šio sprendimo įsigaliojimo dienos, t. y. iki 2019 m. vasario 23 d. (imtinai) sustabdyti televizijos programos „RTR Planeta“ retransliavimą (platinimą) Lietuvos Respublikos teritorijoje.

3.2. Komisijos administraciją išsiųsti šį sprendimą Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančioms retransliuotojams ir kitiems asmenims, teikiančioms Lietuvos Respublikos vartotojams televizijos programų ir (ar) atskirų programų platinimo internete paslaugas.

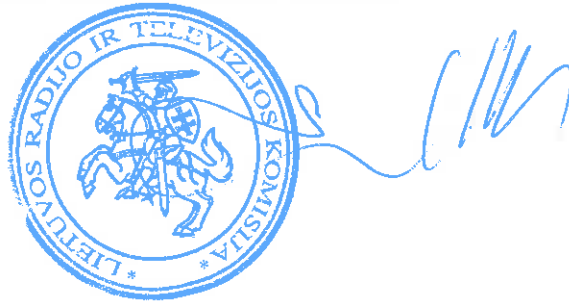
4. Rekomenduoti informacinės visuomenės informavimo priemonių valdytojams ir kitiems asmenims, skleidžiantiems viešąją informaciją visuomenei, imtis priemonių, kad jų valdomomis informacinės visuomenės informavimo priemonėmis nebūtų platinama televizijos programa „RTR Planeta“ ar atskiros jos programos.

5. Kreiptis į Švedijos transliavimo komisiją su prašymu pagal kompetenciją imtis priemonių televizijos programos „RTR Planeta“ transliuotojo atžvilgiu, kad būtų įdiegtos techninės ir (ar) programinės priemonės (geografiniai filtrai ar pan.), užkertančios kelią televizijos programos „RTR Planeta“ prieinamumui Lietuvos Respublikoje visais elektroninių ryšių tinklais, įskaitant televizijos programos „RTR Planeta“ prieinamumą internete.

6. Nustatyti, kad šis sprendimas įsigalioja 2018 m. vasario 23 d.

7. Išaiškinti, kad šis sprendimas per 30 dienų nuo įsigaliojimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Pirmininkas

Edmundas Vaitekūnas